

สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา
ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

นางสาวสุทธิลักษณ์ มณีศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-014-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16592141

STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF ELEMENTARY SCHOOLS
WITH PRE-PRIMARY EDUCATION PROGRAM UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION FOUR

MISS SUTTILUXANA MANEESRI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-014-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับ
ก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ เขตการศึกษา 4
โดย นางสาวสุทธิลักษณ์ มณีศรี
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนธทวีพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....*Dr. Sani Ungsuanrom*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูวธรรม)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*Dr. Amrit Danthimeth*..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ดันติเมธ)

.....*Dr. Sunnagit Sukonthavee*..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกนธทวีพย์)

.....*Dr. Pannika Kupitorn*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฝนนิภา คุปรัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุทธิลักษณ์ มณีศรี : สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

(STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF ELEMENTARY SCHOOLS WITH PRE-PRIMARY EDUCATION PROGRAM UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION FOUR) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.सनานจิตร สุคนธ์ทรัพย์, 185 หน้า ISBN 974-632-014-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 4

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่า สภาพการบริหารงานด้านการจัดโครงสร้างองค์การ จัดเป็นชั้นอนุบาล มีครูทำหน้าที่หัวหน้างานรับผิดชอบ ด้านหลักสูตรและการสอนใช้แนวทางการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ด้านการเงิน มีการวางแผนการใช้เงิน ด้านบริการสนับสนุนด้านธุรการ มีครูเป็นผู้รับผิดชอบงานโดยตรง ด้านการบริหารงานบุคคล จัดให้ครูสอนชั้นเดียวทุกกิจกรรม ด้านการบริหารกิจการนักเรียน มีการจัดกิจกรรมครบตามที่ สพช. กำหนด ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีการวางแผนระยะยาวและจัดทำแผนการใช้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม มีการให้ชุมชนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน

ปัญหาที่มีผู้ระบุสูงสุดในแต่ละด้านได้แก่ ขาดครูสาขาอนุบาลศึกษาหรือสาขาปฐมวัย ขาดเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อการค้นคว้า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ขาดวัสดุในการผลิตสื่อ ขาดอุปกรณ์การออกกำลังกายสำหรับนักเรียน ขาดสถานที่เล่นของเด็ก ห้องน้ำห้องส้วมไม่เป็นสัดส่วนสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ชุมชนไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ครูขาดความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในห้องเรียน

ภาควิชาบริหารการศึกษา.....
สาขาวิชาบริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา2537.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#C642099 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: STATE AND PROBLEMS / ADMINISTRATION / ELEMENTARY SCHOOLS /

PRE-PRIMARY EDUCATION

SUTTILUXANA MANEESRI : STATE AND PROBLEMS OF THE ADMINISTRATION OF
ELEMENTARY SCHOOLS WITH PRE-PRIMARY EDUCATION PROGRAM UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION FOUR. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D 185 pp. ISBN 974-632-014-9

The purpose of this research was to study the state and problems of
the administration of elementary schools with pre-primary education program
under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education
Commission, Educational Region Four.

Findings from the questionnaire were as follows :

Most repondents stated that the pre-primary education program
was organized in the form of kindergarten classes under the supervision of
Head of Pre-primary Education Program. Quidelines for organizing the program
were provided by the Office of the National Primary Education Commission
[ONPEC]. Planning on the expenditure was conducted. Teachers were assigned
to be responsible for business management support service. In term of
teaching assignment, each teacher was assigned to a class to teach all
activities. Regarding student personnel administration, all the activities
specified by ONPEC were carried out. Long-range plan and plans for utilizing
buildings and facilities were developed. Accountability of the public was
initiated through community participation in formulating school objectives
for pre-primary education.

Problems with highest frequencies were lack of teachers with
pre-primary education qualification, lack of curriculum materials, inadequate
budget, materials for producing instructional media, exercise equipment,
playground and toilets for pre-primary school children. Incompetence to
participate was found among community members while lack of knowledge in
classroom research was singled out as teachers' problem.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุกนธทรัพย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆของการวิจัยมาโดยตลอดอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณา ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คูปรัตน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.พัชรี ผลโธอิน นักวิชาการประจำกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อาจารย์ราศี ทองสวัสดิ์ ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ

ขอขอบพระคุณ คุณวัฒนา ศรีทิพย์ราชฎ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต อาจารย์โอฬาร ครอบงม ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา อาจารย์वासนา ณ นคร ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ อาจารย์สมศรี ญาณารณพ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง และอาจารย์บุญเวียง กังวาล ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล และคณะครู-ภารโรงโรงเรียนอนุบาลภูเก็ตที่ได้สละเวลาในการจัดทำแบบสอบถามจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ทำนุผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และครู-อาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำสั่งสอนและให้การศึกษากับผู้วิจัย ขอขอบคุณน้องและเพื่อนทุกคนที่เป็นกำลังใจในการศึกษาและวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคุณพงษ์ศักดิ์ มณีศรี ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ด้วยส่วนหนึ่ง

สุทธิลักษณ์ มณีศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.....	9
การบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา.	13
ขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อน ประถมศึกษา	14
เขตการศึกษา 4.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 34
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย 34
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 34
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 36
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 37
	การวิเคราะห์ข้อมูล 39
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 40
	ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 41
	ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอน ระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ..... 43
	ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษา ที่เปิดสอน ระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ..... 93
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 119
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย 119
	วิธีดำเนินการวิจัย 119
	สรุปผลการวิจัย 120
	การอภิปรายผล 126
	ข้อเสนอแนะ 135
	รายการอ้างอิง 136
	ภาคผนวก 139
	ประวัติผู้เขียน 175

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	35
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	38
3	สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	41
4	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการจัดโครงสร้างองค์การ	43
5	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานหลักสูตรและการสอน	49
6	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานการเงินทางการศึกษา	60
7	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริการสนับสนุนด้านธุรการ	63
8	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล	67
9	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	72
10	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก	79
11	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	83
12	สภาพการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการรับมือข้อต่อสังคม	89
13	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุม ดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานด้านการจัด โครงสร้างองค์การในโรงเรียน	93
14	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแล งานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานหลักสูตรและ การสอน	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการเงินทางการศึกษา	102
16	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริการสนับสนุนด้านธุรการ	104
17	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบุคคล.....	106
18	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน	108
19	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก	111
20	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	114
21	ความถี่และร้อยละของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารหรือครูผู้สอนที่ควบคุมดูแลงานระดับก่อนประถมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	117